

АДЫГЭ

1 923-рэ илъэсым
гъэтхалэм
кыщегъэжыгъэу
кыдэклы

№ 141 (22830)

2023-рэ илъэс

ШЭМБЭТ

ШЫШЪХЪЭИУМ и 5

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +
тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихытыу нэклубгъохэр

МАКЪ

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Пшъэрылътхэр афигъэуцугъ

Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиным пшъэрылътхэр кызырафишлътхэм тетэу гурыт еджаплэхэм зы сменэклэ ащегъэджэгъэнхэм епхыгъэ лфыгъохэр игъорыгъоу Адыгеим щызэшлухых.

Федеральнэ мылкъуклэ гурыт еджаплэхэм гъэцэкжыгъэн лф-шлэнхэр арашыллэх, гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ организациехэм апае унаклэхэр агъэпсых. Зипсауныгъэклэ шыклагъэ зилэ клэлэцылкхэм яегъэджэнклэ амал дэгъухэр щылэнхэм лъэшэу аналэ тырагъэты. Мыщклэ ны-тыхэми, общественнэ органи-зациехэми яшлэшхэр кыда-лътхэ.

Адыгеим и Лышъхъэу Къум-пыл Мурат зипсауныгъэ пыч фэхъугъэ клэлэцылкхэм ате-гъэпсыхыгъэ гурыт еджаплэу Мыекъуапэ дэтым щылагъ. Еджа-плэм иадминистрације, ны-ты-хэм, сэкъатныгъэ зилэ клэлэцыл-кхэм янэ-ятэхэм я Урысые организацие, республикэм ипро-куратурэ ялыкхэм алулагъ. Зы сменэклэ клэлэцылкхэр егъэджэгъэнхэм епхыгъэ лфы-гъом изэшлэхынклэ амалэу щы-лэхэм мыщ щатэгущылагъэх.

Зэлуклэм хэлэжыгъэх АР-м ипрокурорэу Игорь Шевченкэр, АР-м иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэу Клерэщэ Анзаур,

АР-м гъэсэныгъэмрэ шлэны-гъэмрэклэ иминистрэ ипшъэ-рылътхэр зыгъэцэкжэу Евгений Лебедевыр, Мыекъуапэ имэрэу Геннадий Митрофановыр.

«Цыфхэм ятхылътхэм лф адэтэшлэ, лфыгъохэр игъоры-гъоу зэшлэтэхых. Клэлэцылкхэм яплун, япсауныгъэ гъэпытэгъ-ным, гъэсэныгъэ дэгъу ягъ-гъотыгъэным сыдигъуи апшъэрэ мэхъанэ ятэтх. Зипсауныгъэклэ шыклагъэ зилэ клэлэцылкхэм атегъэпсыхыгъэ еджаплэу Мые-къуапэ дэтым лэпылэгъу тыфэ-хъунэу итхыуагъ. Ны-тыхэри, гурыт еджаплэм иклэлэегъаджэ-хэри тигъусэхэу пшъэрылътхэм язэшлэхын тишъыпкъэу тыдэ-лэжъэшт», — кылуагъ Къум-пыл Мурат.

Адыгеим и Лышъхъэу зэрэхи-гъэунэфыкыгъэмклэ, кыхъащт илъэсым гурыт еджаплэм игъэ-цэкжыгъэн буж ихъащтых. Еджа-плэм ипроект-сметэ документа-цие игъэхъазырынклэ пшъэ-рылътхэр зэлуклэм щафишлыгъэх. Мастерскойхэр гурыт еджаплэм инэмыклэ унэ ахынынхэу рахъухъэ.

Къаунакырэ чыплэхэр кабинет-клэ кызыфагъэфедэштых. Псау-ныгъэр зыщагъэпытэрэ физ-культурэ комплекси ащ кыготэу агъэпсын ямурад. Къумпыл Мурат Мыекъуапэ имэри лъэс-гъогум ишлынклэ, гурыт еджа-плэм ишагу изэтэгъэпсыхъанклэ, къэгъагъэхэмрэ чыгхэмрэ ащ-щыгъэтлысхыгъээнхэмклэ пшъэ-рылътхэр гъэсэныгъэхэр фишлыгъэх.

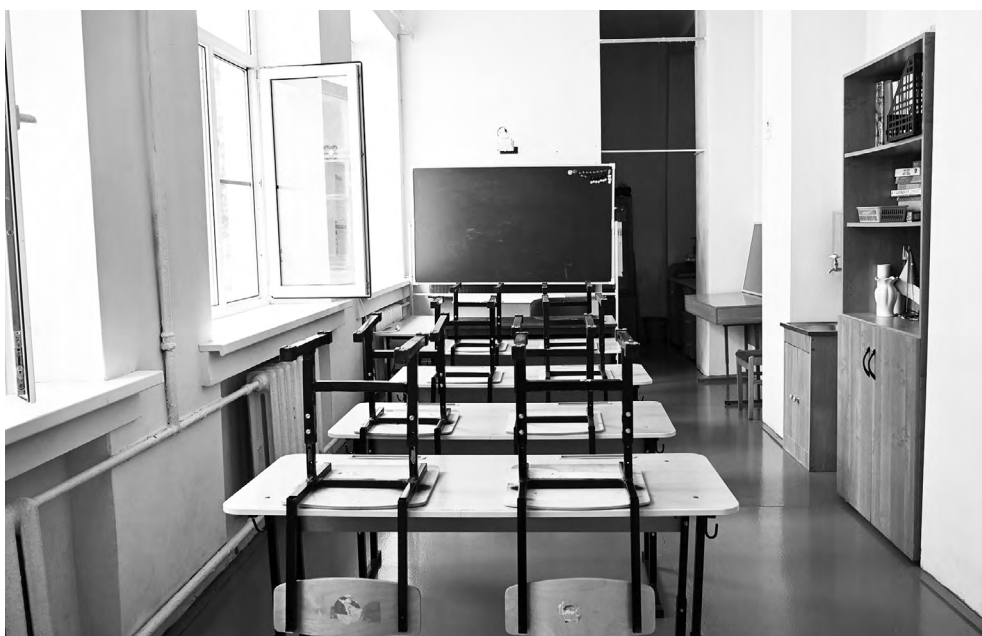
«Клэлэцылкхэм гурыт еджа-плэхэм охътабэ ащагъагъ. Гъэ-сэныгъэ дэгъурэ шлэныгъэ куурэ

клэлэцылкхэм ягъэгъотыгъэным яшъыпкъэу зэрэдэлажъэхэрэм нэмыклэу, гъэсэныгъэ языгъэ-гъотырэ организациехэр лэры-фэгъоу щытынхэми фэгумэклын-хэ фае. Джащыгъум еджэным нахэ егугъуштых. Зипсауныгъэ-клэ шыклагъэ зилэ клэлэцылкх-хэми ар афэгъэхыгъ», — кы-луагъ республикэм и Лы-шъхъэ.

Зипсауныгъэ пыч фэхъугъэ клэлэцылкхэм атегъэпсыхыгъэ еджаплэм ипащэу Ирина Нес-

теренкэмрэ сэкъатныгъэ зилэ клэлэцылкхэм янэ-ятэхэм я Урысые общественнэ организа-цие ишъолъыр къутамэ итхъа-матэу Анна Раудрэ Къумпыл Мурат зэрэфэрэзэхэр къалуагъ сэкъатныгъэ зилэ клэлэцылкхэр зэрыс унагъохэм лэпылэгъу ягъэгъотыгъэным епхыгъэ лф-ыгъохэм язэшлэхынклэ лэпылэ-гъу кызырафэхъурэм фэшл.

АР-м и Лышъхъэу ипресс-къулыкъу Сурэтхэр: А. Гусев.

Адыгэшыр зэлъарагъашIэ

Шыхэм ядунэе кьэгъэлъэгъонэу «Иппосфера» зыфило-рэр мы ильэсым мэкьюогум и 9-м кыщегъэжыагъэу и 12-м нэс кьалэу Бытырбыф шыкыуагъ. Мыгъэ я 24-у ар зэхащэ. Республикэ Шыу Хасэр яплэнэрэ ильэс хьугъэу Iофтхьабзэм хэлажъэ.

А. Iэшыгъ.

Къэрэщэе-Щэрджэс ыкIи Къэбэртэе-Бэлыкъар республикэхэм анэмыкIэу мыгъэ Краснодар крайи ягъусагъ, зэкIэмкIи шибгъу ащэгъагъ, ахэм ащыщэу цыр Адыгеим ращыгъэх. Къэбэртэе лъэпкъыкIэ альпэтерэ Щагъди идэхагъэ, илъэшыгъэ цыфхэм зэлъа-шлагъ, осэ ин кыфашыгъ. Дунэе кьэгъэлъэгъоним тишыхэр хэлэжъэнхэм зилахышлу хэзылхьагъэхэм, «Иппосферэм» зэрифа-шъуашэу зыкышчызыгъэ-лъэгъогъэ шыухэм, адыгэ-хэм якультурэ ибаиныгъэ цыфхэм зэлъагъэшIэгъэ творческэ купхэм, Iэп-ласэхэм республикэ общест-веннэ движениеу «Адыгэ Хасэм», общест-веннэ организациеу «Шыу Хасэм» ярэзэныгъэ тхыль-хэр Лъэпкъ музейм ащар-атыжыгъэх.

— Адыгэшыр къары-ушлю, дахэу, чъэрэу зэрэ-щытыр дэгъоу тэшIэ. Ар тарихым хэхьагъ. «Шыу Хасэм» адыгэ шым имэ-хьанэ кызырилэтыжыырэр лъэшэу тигуапэ, кытIкIэ-хъухъэрэ лъэужхэм ар ашIогъэшIэгъон. Амалэу цыIэмкIэ IэпыIэгъу тафэ-хъу. ЯIофшIэн хагъэхонэу, ыпэкIэ лъыкIотэнхэу ты-фай, — кыIуагъ респу-бликэ общественнэ дви-жениеу «Адыгэ Хасэм» итхьаматэу ЛIымыщэкъо Рэмзан.

Мыгъэ «Иппосферэм» шы 200 фэдиз хэлэжыагъ,

ахэр зэфэшхьаф лъэпкъ 20 хъуштыгъэх. Адыгэ шъуашэхэр зыщыгъ, кьамэ-хэр зыголь шыухэм ягъэ-псыкIэ Iофтхьабзэм кьэ-кIолагъэхэм ашIогъэшIэ-гъоныгъ.

«Шыу Хасэм» ипашэу Тхьапшэкъо Альберт Iэпы-Iэгъу кьафэхъухэрэм за-рафэразэр кыхигъэщыгъ. Адыгэшым идэхагъэ, кIуа-чIэу хэлъыр Бытырбыф кызыэрэщэгъэлъэгъуагъэм имызакъоу, хьакIэщэу кы-

Мыгъэ «Иппосфе-рэм» шы 200 фэдиз хэлэжыагъ, ахэр зэфэшхьаф лъэпкъ 20 хъуштыгъэх. Адыгэ шъуашэхэр зыщыгъ, кьамэхэр зыголь шыухэм ягъэ-псыкIэ Iофтхьабзэм кьэ-кIолагъэхэм ашIогъэшIэгъоныгъ.

зэуахыгъэр цыф кIуапIэу зэрэщытыгъэр игуапэу кыхигъэщыгъ. Адыгэ пщынэ макъэм цыфхэр кырищалэщтыгъэх.

Адыгеим шыуищ икIы-гъагъ, ахэр Пэнэшъу Азэ-мат, ХьакIэмыз Рустам, Батмэн Мурат.

— «Шыу Хасэм» сыхэт, илъэсищ хьугъэ шы зы-сиIэр, «Улан» ащ ыцIэр. НэмыкI псэушхьэхэм

афэдэп шыр — лъэшэу тызэпхыгъ. Тинахыжхьхэм афэдэу амалэу цыIэмкIэ нэбгырэ пэпчъ шы иIэн фаеу сэлъытэ. «Иппосфе-рэм» мыгъэ ятIонэрэу сыхэлажъэ. 2019-рэ илъэ-сым ятIонэрэ чIыплэр кысфагъэшъошэгъагъ, мыгъи анахь уасэ кыс-фашыгъ, ау арэп анахь шхьаIэр. Адыгэш лъэп-кыыр зыфэдэр ядгъэлъэ-гъуныр, ыкIуачIэрэ ипы-тагъэрэ зэлъадгъэшIэныр, тикультурэ ибаиныгъэ цыфхэм нэрылгъэу афэт-шыныр ары, — еIо Хьа-кIэмыз Рустам.

Шы лъэпкъэу фестива-лым кIуагъэхэм азыфагу зэнэкъокъу 11 шыкыуагъ. Шъугу кьэдгъэкIыжын, адыгэшхэр пштэмэ, чем-пионыцIэр кьэзыхыгъэр Къэрэщэе-Щэрджэсым ит кьуаджэу ПсэукIэ-Дахэ кыкIыгъэ КIэдэкIой За-мрэт ишэу Налмэс. ЯтIонэрэ чIыплэр Астэжъ Амир иш, ящэнэрэ чIыплэр кьыди-хыгъ ыкIи цыфхэм нахь агу рихынымкIэ Абраукэ Мурат текIоныгъэ кьыди-хыгъ. Къэбэртэе лъэпкъ-хэмкIэ апэрэ чIыплэр Блэхъо Айдемыр иш, ятIо-нэрэр Пэнэшъу Азэмат, ящэнэрэр Батмэн Мурат яшыхэм кьафагъэшъошагъ.

ДЕЛЭКЪО Анет.
Сурэтым итхэр: КIэдэ-кIой Замерэт, Тхьапшэкъо Альберт, Астэжъ Амир.

Чыплэ коммиссием хэтыштхэр агъэнэфагъэх

АР-м хэдзынхэмкIэ и Гупчэ коммиссии зичэзыу я XXIII-рэ зэхэсыгъо илагъ. Iофтхьабзэр зэрищагъ Гупчэ ко-миссием итхьаматэу Сэмэгу Нурбий.

Зэхэсыгъом пстэумэ апэу Мыекьопэ районым ичIыплэ хэдзыплэ комис-сии мэкъэтынымкIэ фи-тыныгъэ яIэу хэтыштхэр шагъэнэфагъэх. ЦИК-м исекретарэу ХьэцIэцIэ Фа-тимэ зикандидатурэ кьа-гъэлъэгъуагъэхэм нэлуасэ афишыгъэх. Тамара Го-стищевар мы муниципаль-нэ образованием иадми-нистрация гъэсэнэгъэмкIэ и ГъэлорышIапIэ специа-лист, Елена Чернышевар мы район дэдэм гъэсэ-ныгъэмкIэ и Гупчэу N 1-м шэлажъэ. ЦИК-м хэтхэм ахэм адырагъэштагъ.

Джаш фэдэу 2023-рэ илъэсэу тызхэтым ило-ныгъо и 10-м шыIэшт хэдзынхэм электроннэ шыкIэм тетэу бюллетень-хэр кьэзылхьытэрэ ком-плексхэр (КОИБ) ащыгъэ-федэгъэнхэм тегушылагъэх. Сэмэгу Нурбий кызыэри-луагъэмкIэ, ащ фэдэ псэуа-лъэу зэкIэмкIи 25-рэ яI. Ахэм ащыщэу 4-р Мые-кьопэ районым фэгъэзэ-гъэнэу, 12-р кьалэу Мые-кьуапэ шагъэфедэнэу зэ-даштагъ.

Шъугу кьэдгъэкIыжын, Iоныгъом и 10-м, мэкъэ-тынхэм я ЗыкI мафэ,

Мыекьуапэ ыкIи Мыекьопэ районым народнэ де-путатхэм яхэдзынхэр ащы-кIоштых.

ХЪУТ Нэфсэт.

Псэушхьэ Iэлхэм яшэкIонхэ зальэкIыштыр

Шышхьэлум и 5-м кыщегъэжыагъэу кьолэбзыухэмрэ лэуцэцIхэмрэ яшэкIон фитхэу Адыгеим ихэбзэгъэуцу-гъэ щыгъэнэфагъ.

Зэлухыгъэ къэбартыгъэIэс амалхэр.

Адыгэ Республикэм ирайонхэм яшэкIо чIы-плэхэр ары зыщышэкIонхэ альэкIыштхэр.

2023-рэ илъэсым Iоны-гъом и 15-м кыщегъэ-жыагъэу 2024-рэ илъэ-сым мэзаем и 29-м нэс Мыекьопэ, Шэуджэн, Кош-хьэблэ районхэм тхьа-

кIумкIыхьэхэмрэ баджэ-хэмрэ кьащашэкIун альэ-кIышт. Мыекьопэ райо-ным щыпсэурэ пчэныфхэм зыахIохэрэр чъэпыогъум и 1-м кыщегъэжыагъэу ары.

Адыгэ Республикэм и ЛIышхьэ и Указ лэуцэцI пчъагъэу кьаушэкIун альэ-

кIыштыр щыгъэнэфагъ. Пчэныфхэмрэ мышэхэм-рэкIэ квотэхэр шыIэх. ЛэуцэцIхэмрэ кьолэбзыу-хэмрэ яшэкIонхэмкIэ изын кьаратыным зыщыкIэлъэ-лухэрэ тхыльыр ашхьэкIэ арахыплэн е кьэралыгъо фэлэ-фашIэхэм япорталкIэ алэ-кIагъэхьан альэкIышт.

Тафэраз

АР-м и Къэралыгъо Совет — Ха-сэм идепутатэу Сапын Вячеслав ыкIи ащ илэпылэгъоу Николай Бото-выр Мыекьуапэ иурамэу Дубзавод-скоим тет унэу N 1-м щыпсэухэрэм-кIэ тызгъэгумэкIыштыгъэ IофыгъомкIэ

— унэм пэблагъэу щытыгъэ чыгъэу зыкьутамэхэр электрыкIуапIэхэм анэсыштыгъэм, ахэр зэпитхьынхэм ищынагъо кьэзытыштыгъэм иихыкIын зэхэщэгъэнымкIэ IэпыIэгъу кызыэрэт-фэхьугъэхэмкIэ лъэшэу тафэраз!

ур. Дубзаводскоим тет унэу N 1-м щыпсэухэрэр.

2023-р — егъэджэкло-гъэсаклом и Ильэс

Шэныгъэм фэклорэ лъагъор

Цыфым игъэшлэ гъогу ыпэклэ кырыкложыр зыми ышлэрэп. Кълэегъаджэм исэнэхъат игъэшлэ езыпхырэр гъогу псынклэ рыклонэу хъурэп.

Унагъор ихъарзынэц.

шэным лъэпсэ пытэ щидзыгъэу хэт.

Исэнэхъат фэгъэхыгъэу Света игупшысэхэмклэ кыддэгъагъ: «Сицлыклым щегъэжыгъэу кълэегъаджэ сыхъуным сиклэхъопсыттыгъ, сезыгъаджэрэмэ саклырыпллыттыгъ. Сигугъаплэ кыздэхъу — сиклэегъаджэ. Еджаплэр сэрклэ сызылэжыэрэ чыплэ кыдыеп, ар — сидунай, сищылэныгъ, сыгу хэпклагъэу, сщыц хъугъэ. Мафэ къэс сэнэхъатым епхыгъэ шэпхъаклэхэм сатэтэу сэлэжэ. Сиегъаджэн сыхъатхэр гъэшлэгъонэу, гум кынэжыхъу зэрэгъэпсытхэм сапыл. Тхылъым ит программэм имызакъоу, проектнэ офшлэнхэр, презентацие гъэшлэгъонхэр сэгъэхъазырых. Темэу тклурэ пэпчэ екло-

лэклэ гъэнэфагъэ фэсэшлэ, урысыбзэм ишапхъэхэр кълэцлыклым дэгъоу ашлэным ишлык-амалхэр кыыхэсэхых. Еджаком сизгъэжыгъэу кълэегъаджэ сыхъуным сиклэхъопсыттыгъ, сезыгъаджэрэмэ саклырыпллыттыгъ. Сигугъаплэ кыздэхъу — сиклэегъаджэ. Еджаплэр сэрклэ сызылэжыэрэ чыплэ кыдыеп, ар — сидунай, сищылэныгъ, сыгу хэпклагъэу, сщыц хъугъэ. Мафэ къэс сэнэхъатым епхыгъэ шэпхъаклэхэм сатэтэу сэлэжэ. Сиегъаджэн сыхъатхэр гъэшлэгъонэу, гум кынэжыхъу зэрэгъэпсытхэм сапыл. Тхылъым ит программэм имызакъоу, проектнэ офшлэнхэр, презентацие гъэшлэгъонхэр сэгъэхъазырых. Темэу тклурэ пэпчэ екло-

Света гупшысэ «хъасэм» хэтэу ышхъэклэ, иакъылкэ, изэхашлэклэ илофшлэн гъашлэм пхырызыщырэ цыф. Шур, гъэсэныгъэр, плуныгъэр, культурэр ыпхыизэ мэлэжэ. Кълэегъаджэу, еджаплэм ипащэ игуадзэу, ахэм адаклоу обществэннэ офшлэнхэм захиимыдзыеу ильэс 50 хъугъэ зылажыэр. Плуныгъэ-гъэсэныгъэу еджакомэ аритырэм епы-

тыгъэу олимпиадэхэм, зэнэкъокъухэм ахэлажыэх, апэрэ чыплэхэр кыахых. Ащ гъэсэныгъэм игъогу афызэлехы, идесэхэм афэклэщыгъох, гушлэхэзэ кыакох. Ильэс пчъагъэхэм кълэегъаджэхэм агъэфедэрэ шлык-амалхэр щимыгъэзыеху, ахэм ягъусэу гъэсэныгъэ-плуныгъэм кълэ кыыхахъэрэр илофшлэнкэ лэубытыплэ ешлэ.

Щылэныгъэм ыушэтыгъ Света, 1994-рэ ильэсым ишхъэгъусэу Къасим машина зэутэклым хэклодагъ, ар кын дэдэ кыфэхъугъ. Унагъор зылэкиубыты, иклэлитлэ ыплугъ, Шэуджэн ыкли Джэджэ районхэмклэ апшэрэ гъэсэныгъэ аригъэгъотыгъ. Ыкыо нахыжыгъэу Артур Къэралыгъо казначействэм и Гъэло-рышлэлэ ипащэу лэф ешлэ. Ащ ишхъэгъусэу Лариса кълэегъаджэ, лэклиб къэралыгъуабзэхэр кълэеджэ-клохэм арегъашлэ. Артуррэ Ларисэрэ пшъэщылтлэ аплу. Кълэ нахыкылау Айдемыр Яблоновскэм лэф щешлэ, ащ ишхъэгъусэу Лариса сымэдэжырым щэлажы. Ахэм иклэлитлэ ял. Ильфыгъэхэр унэгъо дахэх, агъэгушлэ, агъэгушхо. Лытэныгъэ, шхъэклэфэныгъэ ибынхэм кырахы. Зэгурылоныгъэ дахэ яунагъо илэ.

Отэщыкыо Света илофшлэклэ зэфэхысыжы фэпшымэ, шэныгъэ куоу ныбжыкълэхэм аритырэм уицыхъэ тельынэу щыт. Щытхъуцлэ лъэплэ пчъагъэхэмклэ ар кыгъэщыпкыжыгъ.

ЛЪЭПШЫКЪО Фатим.

Уисэнэхъат шлэ дэдэ плэгъумэ, уилофшлэн кыкылакорэм гуахъо хэбгъотэшт. Шэныгъэ зэптырэм цыхъэ кыпфишынуу щыт. Зисэнэхъат фэщыпкыэ кълэегъаджэм еджаком гъэсэныгъэм игъогу тырищэныр ипшэрылэ шхъал. Зигугъу къэтшыщт бзылфыгъэр ищылэныгъэ гъогу зэрипхышт сэнэхъатым зы такыкыи еджэнджэшыгъэп, шэныгъэм илэагъо сабылхэр зэрэтырищэштхэм ицыхъэ пытэ тельыгъ.

АР-м народнэ гъэсэныгъэмклэ изаслуженнэ лэфышлэу, Мамхыгъэ ицыф гъэшлугъэу, просвещением

иотличникэу Отэщыкыо Света зэлъашлэрэ ыкли лытэныгъэ зыфашырэ кълэегъаджэ. Ар Къэбхъаблэ кыщыхъугъ. Ятэу Мышэкыо Рэмэзан еджаплэм ипащэщыгъ, ар щысэтэхыплэ фэхъугъ. Зэщыпхъуищырэ зы шырэ мэхъухэти, зэклэри ятэ игъогу рыкылагъэх. 1973-рэ ильэсым Адыгэ къэралыгъо кълэегъаджэ институтым филологиемклэ ифакультет кызеухым, кыуаджэу Мамхыгъэ щынысэти, ежаплэу дэтым лэф щилэнэу ар лухъагъ. Ащ щыублагъэу лъэгъо цыклоу хиубыкыгъэм рыкылозэ ильэс 50 хъугъэу ыгурэ ыпсэрэ

етыгъэу мэлэжэ. Света Мамхыгъэ еджаплэм ипащэ игуадзэу ильэс 29-рэ лэф ышлэагъ, апшэрэ категория зилэ кълэегъаджэу урысыбзэр арегъэхы. Урысыбзэмклэ еджаком шэныгъэ дэгъу аригъэгъотыным мыпшыжыгъэу лэф дешлэ. Илофшлэн непэрэ щылаклэм диштэрэ инновационнэ технологияклэхэр хегъахъэх. Къэралыгъо ушэтынхэм кълэеджэакохэр афэгъэхъазырых, гъэцэклэнхэм балл инхэр кырахынхэу егъасэх.

Кълэегъаджэ ныбжыкълэхэм упчлэжыгъэу ар ашлэ, лытэныгъэ фашлэу, егъэджэн-плуныгъэ лэф-

Къэгъэлъэгъон

Къыкыплэм музей

Узыумэхъырэ япон дэхагъэр

Бэдзэогъум ыкълэм Къыкыплэм щыпсэурэ лъэпкхэм яискусствэклэ Къэралыгъо музейм и Темир-Кавказ къутамэу Мыекъуапэ дэтым къэгъэлъэгъонэу «Красота по-японски» зыфилорэр кыщызэлъахыгъ.

Ар сурэтышлэу ыкли востоковедэу Григорий Акимченкэм иунэе коллекциехэм кыагъэпсыгъ.

Къэгъэлъэгъоныр шлэфэс псалъэклэ кызызэлъахыгъ музейм икыутамэ ипащэу Шэуапцлэкыо Аминэт. Япон искусствэм кыпкырыкыизэ гушылэ клэкл кышлыгъ АР-м инароднэ сурэтышлэу Бырсыр Абдулахъ. Мэфэкл зэхэхэм щылагъэх тиреспубликэ щыпсэурэ цыфхэр, ихъаклэхэр ыкли кызбаржыгъэм иамалхэм яллыкълэхэр.

Экспозицием уасэ зилэ экспонат 70-рэ хэхъагъ.

Ахэр я XVIII — XX-рэ лэлэгухэм ижырэ япон искусствэр кызыгъэлъэгъу-кыларэх: живописы, гравюрэр, дэнэидэр зыщыгъэфедэгъэ паннохэр, пкыгъо зэфэшхъафхэр ыкли щыгынхэр.

Къэгъэлъэгъоным тхы-

лыплэр ыкли дэнэ луданэр кусэ-кусэу зыщызэтэгъэщыхъагъэхэр, парчар къеклоклэу — какэмоно зыфалорэр («Богиня Канон», «Семь богов счастья»), иероглифхэр — шлүфалохэр кыарыклхэу атетхэу щыолъэгъух.

Ащ епллыгъэхэм анахъуанэ кыкылдизагъэр япон щыгынэу кимонор ары. Ар лэбыхъу-лэбыхъу, тхыпхъэ дахэхэмклэ зэлъыпклагъ. Мы шъуашэм ар зыщыгъ цыфым ыгу изытет, щылэныгъэм чыплэу щыубытырэр, ибаиныгъэ кырылотыкылы. Кимонор мафэ къэс агъэфедэрэ лъэпкы щыгын ыкли сыдыгъоклы анахъ агъэлэплэрэ, рамыдзыжырэ шъуаш.

Япон щылэклэ-псэуклэм инэмыкл пкыгъо зэфэшхъафхэри къэгъэлъэгъоным хэлажыэх: чайшолъэ зэхэтхэр, жыфхэр. Лъэпкым цаир зэрикласэр, ащ ишгъэфэу агъэцаклэрэр, ашлэрэр зэрэбэр, лъэныкыуабэклэ зыфэсакыжыгъэу, зыкыгъэгъунэжыгъэу, дэхэгъэ иным зыфыхъуыгъу ар зэрэщылэм экспозициер ишыхъат. Къэгъэлъэгъоныр чъэпыогъум и 9-м нэс зэлъахыгъэшт.

ДЗЭУКЪОЖЬ Нуриет.

Апшээрэ еджапIэхэм Юф зэдашIэшт

Мыекьопэ къралыгъо технологическэ университетымрэ Краснодарскэ апшээрэ дзэ училищэу генералэу С.М. Штеменкэм ыцIэ зыхырэмрэ зэгъусэхэу шIэныгъэ ушэтынхэр зэхашэщтых, дзэ техникэм иамалхэр ауплэкIущтых.

ШIэныгъэ-техническэ зэдэлэжъэныгъэм фэгъэхыгъэ зэзэгъыныгъэм апшээрэ еджапIэхэр мэфэклI шыкIэм тетэу зэдыкIэхагъэх, ащ фэгъэхыгъэ зэхашээр кълэу Краснодар шыкIуагъ.

Апшээрэ дзэ училищым ипащэу, генерал-майорэу Игорь Шпырня ыкIи Мыекьопэ къралыгъо технологическэ университетым иректорэу Къуижъ Саидэ алапэхэр документым кIадзагъэх.

Зэзэгъыныгъэм ишIуагъэкIэ апшээрэ еджапIэхэм зы екIолакIэ зэдырIэу IэшIыгъэ научнэ-техническэ ушэтынхэр ашIыщтых, инновационнэ технологи-хэр агъэфедэщтых, кълэбарыр щынэгъончъэнымкIэ ыкIи кълэу-хумэгъэнымкIэ шыкIэу шыIэхэр агъэклэжъыщтых, шIэныгъэ-ушэтын ыкIи опытно-конструкторскэ IофшIэнхэм ахэлэжъэщтых. Джащ фэдэу бгъуитIумэ хэушъхьафыкIыгъэ дзэ техника-кIэхэр ауплэкIущт, ахэм афэгъэхыгъэ аналитическэ доку-

ментациер агъэхъазырышт, шIэныгъэ-техническэ ушэтынхэри ежъхэм ашIыщтых. Зэзэгъыныгъэм плэлэ гъэнэфагъэ иIэу щытэп.

ТапэкIэ мыщ фэдэ зэзэгъыныгъэ МКЪТУ-м адишIыгъагъ Адыгеим и Дзэ комиссариат, Краснодарскэ апшээрэ дзэ авиационнэ училищэу Советскэ

Союзым и Лыхъужъэу А.К. Серовым ыцIэ зыхырэм, я 761-рэ егъэджэн авиационнэ полкым, Урысыем и МЧС и ГъэлорышIапIэу Адыгеим щыIэм,

АР-м и ветеранхэм я Совет, ДОСААФ-м ишъолъыр отделение, Адыгеим икIэлэцIыкIу-ныбжыкIэ дзэ-патриотическэ общественнэ движение «ЮНАРМИЯ» зыфиIорэм.

Шъугу кълэгъэкIыжъын, МКЪТУ-м дзэ егъэджэн гупчэ шызэхэщэгъэныр зигукъэкIыгъэр АР-м и Лыхъужъэу Къумпыл Мурат ары. Мы илэсым игъэтхэпэ мазэ УФ-м зыкълэу-хумэ-жыгъэнымкIэ и Министерствэ илэуIэхэм залокIэм, а гухэлъыр кълэриIотыкIыгъагъ. Агъэнэфэгъэ пшъэрылым елэтыгъэу егъэджэн-материальнэ базэр агъэхъазыры.

Мыекьопэ къралыгъо технологическэ университетым 2023-рэ илэсым чIахъэхэрэм амал ялэшт Апшээрэ егъэджэн гупчэм щеджэнхэу. 2024-рэ илэсым ищылэ мазэ и 1-м кълэушIублагъэу Апшээрэ егъэджэн гупчэм зэнэкъокъу шыкIэм тетэу студентхэр ыштэщтых. Шапхъэу агъэнэфагъэхэмкIэ апэ рагъэшъыштхэр дэгъоу еджэхэрэр, физическэ амалышIухэр зилэхэр, медицинэ уплэкIунхэм апхырыкIхэрэр ары. Ащ чIафэхэрэр бюджет мылкъукIэ еджэщтых.

ЕджапIэр кълэзыухыхэрэм дзэ сэнэхъат къратышт ыкIи УФ-м и Улэшыгъэ КIуачIэмэ язапас хагъэхъащтых.

ПсэолъэшIыным хэхъоныгъэхэр рагъэшIышт

**Тызэгъусэу
Урысыем
инеущырэ
мафэ
тэгъэпсы**

Урысыем имедиапроектэу «Тызэгъусэу Урысыем инеущырэ мафэ тэгъэпсы» зыфиIорэр шышхыалум и 7-м кълэушIублагъэу и 11-м нэс рагъэкIокIышт.

общественнэ IофшIэхэр зэфищэщтых, къралыгъом ипсэ-ольэшI комплекс хэхъоныгъэхэр ышIынхэм дэлэжъэщтых.

Кълэтынэу агъэхъа-зырыштхэм ахэтыщтых зигъо Iофыгъо-хэмкIэ зэдэгущылэгъухэр, экспертмэ зэлукIэу адашIыштхэр. ПсэолъэшIыным епхыгъэ гумэкIыгъохэр зэрэдагъэзыжы-щтыхэр, ыпэкIэ зэрэлъыкIотэщтыхэр ары анахъэу зытегушIэнхэу агъэнафэрэр.

Зэпыгъо имылэу кълэтынхэр сайтэу «строителироссии.рф». зыфиIорэм шышхыалум и 7-м кълэушIублагъэу и 11-м нэс шыкIоштых.

«Зэхэт лъэкпъ псэолъэшIхэр» зыфиIорэ Ассоциациер ялэпылэгъоу меди-апроектыр зэхашэ.

Нахъ игъэкIотыгъэу медиапроектым икълэбар зэрытыр: **строителироссии.рф**.

Сурэтыр: зэлухыгъэ кълэбарлыгъэIэс амалхэр

Урысыем псэолъэшIынымкIэ ыкIи псэупIэ-коммунальнэ хъызмэтымкIэ федерацием и Министерствэ ялэпылэгъоу ыкIи псэолъэшI сэнэхъатыр ягъэшIэгъэн пшъэрылпыр агъэцакIэзэ, джащ фэдэу министерствэр зыщылэр илэсипшI зэрэхъугъэри кълэдалытэзэ, Урысые имедиапроектэу «Тызэгъусэу Урысыем инеущырэ мафэ тэгъэпсы» зыфиIорэр агъэцакIэ.

ПсэолъэшIыным илээныкъо зэф-шъхьафхэм хэхъоныгъэр ягъэшIыгъэнымкIэ упчIэу кълэушIухэрэм зыцатэгущылэ-щтхэ площадкэу медиапроектыр хъунэу зэхэцакIомэ алытэ. Ащ къралыгъо хэбзэ кълэушIухэм ялэуIэхэр, бизнесым пылхэр, кълэбар жъугъэм иамалхэр ыкIи

Лъэпкъ дэжъыеу «Черкесскэр» анахъ IэшIу

ШыIэныгъэм илъэныкъо зэфэшхьафхэмкIэ кыхахырэ пгогухэм мы лъэжъаным тиныбжыкIэхэр теубытагъэ хэлъу зэратехъхэрэм уегъгушхо. Наукэм, информатикэм, Iэзэн Iофым, сатыушыным, чыгулэжыным, нэмыкIхэми яшыпкъу зараты, яшIэныгъэхэм ахагъахъозэ зыфежъэгъэ Iофхэм гъахъагъэхэр ащашIых.

Ахэм ащыщ Даур Арсен. Ащ дэжъые къэгъэкIыныр ары кы- хыхыгъэр. ИжыкIэ кыщегъэ- жъагъу адыгэхэр дэжъыем зэрэпылгыгъэхэр тыгу кыгъэ- кыжыгъ, непэ ащ дэлажъэхэрэр зэрэмакIэр, дэжъыер лъэпкъым кызырэдэжъагъэр Арсен ти- зэдэгущыIэгъу кыщыхигъэщы- гъэх.

— Арсен, Адыгеим на- хьыбэу пхъэшхъэ— мы- шхъэ чыгхэр, анахъу мыIэрысэр, цумнэ зэфэ- шхъафхэр ары кыщыа- гъэкIыхэрэр. О дэжъыер

кыщыагъэкIыжъырэ дэжъыем уныхъажъы- ным?

— Уздэлэжъэрэ пстэуми лэжыгъэкIэ уагъэгушIожьы. Псауныгъэ уилэмэ, уфаеу Iофыр епхыжъагъэмэ, умыгъэцэкIэни, кыбдэмыхъуни щылэп.

— Арсен, бэ уапэ илгыр. Уидэжъые бэгъуагъэ сыда укызыфийцэнэу уз- цыгугъырэр?

— Мылкъу закъор арэп дэ- жъыем икъэгъэкIын сызыпэхъэм сызэгупшысагъэр. Мары Адыге- ир хэгъэгубэмэ ащашIэным пае адыгэ шаир, адыгэ къуаер брендэу (титамыгъэу) хахыгъэх. Кырым, Тыркуем, Краснодар краим къащагъэкIыхэрэр «Чер- кесский» зыфилорэ дэжъые лъэпкъым фэдэх. Сыда ар ады- гэхэм ячыгужъ кыгъэгъэгъу, пасэм зэрэщытыгъэм фэдэу зыщыушъомбгъужьмэ Адыгеим

кыххыгъ, ар сыдзу- щтэу угу къэкIыгъа?

— Сэ адыгэхэр зыпылгыгъэ- хэ чыгхэм ащыщ дэжъыемрэ дэжъомрэ сыгулэ нахъ сапэ- лагъ. ИжыкIэ кыщегъэжъагъу ахэр лъэпкъ культурэм хэха- гъэх. Сыфэягъ сэри дэжъыем кыфэгъэгъэгъэжъынэу, сэр-сэрэу къэгъэкIыныу.

Джахэм сакъыпкъырыкIызэ, дэжъые хатэ къэгъэкIыным тесыубытагъ. Тхъэм амалэу кыситыгъэр згъэфедэ IофшIэ- ныр езгъэжъагъ, игъорыгъоу ар лыисэгъэкIуатэ. Дэжъыер кызы- щызгъэкIырэ чыплэм абдзаххэр тесыгъэх, сэри сыабдзах, сы- адыг, лъэпкъ дэжъыер тымыгъэ- клоды сшIоигъу.

— А чыгур тыда зыдэ- щылэр, гектар тхъапиа зэрэхъурэр?

— Дэжъые хатэр Мыекъопэ районым ичIыгу кыхыеубытэ, псэуплэу Къурджыпс нахъ кы- пэблагъ. Мэзым хэт, апэ чыгур дгъэкабзи, нэужым чыг цы- кIухэр хэдгъэгъэгъэгъэх, илъэ- сиц хъугъу ахэм тадэлажъэ.

Дэжъые чыгхэм гектари 176-рэ зэлыаубыты, ар плэу зэтеуыгъ, ахэм километрэ тIу- рытIу якIыхъагъ.

— Сыд фэдэ дэжъые лъэпкъа кыххыгъэр, нахъ угу рыхыгъэр?

— Ащ сегупшысэжъынэу щытыгъэп, адыгэхэм къагъэкIы- щытыгъэм фэд, ащ «Черкес- скэIэ» еджэх, джащ фэд тятэжъ пIашъэхэр зыпылгыгъэхэри. Зэрэдунаеу щызэлъашIэ. ШIэ- ныгъэлэжъхэм зэралытгэрэмкIэ, илэшIугъэки, идэгъугъэки, цы- фым ипсауныгъэ ишIуагъуэу ригъэкIырэмкIи зыплъэ умыкIон лъэпкъуэу щыт. Ащи уимыгъэ- гушхон лъэпкъырэп.

Дэжъые чыгъу дгъэгъэгъа- гъэхэр мин 15 фэдиз мэхъух. Къэнэгъэ гектархэм «Ата-Баба» зыфилорэ дэжъые лъэпкъым фэдэ атедгъэгъэгъащт. Ари лъэпкъ дэгъухэм ахалытэхэрэм ащыщ.

— Чыг цыкIухэм якъэ- гъотын кыныгъа, ахэм дэжъые къапыкIэным бэрэ шъуежэщтэ?

— Уфаблэмэ, умыгъотын щылэп. Чыгхэр Кырым, Ита- лием, Iэклиб хэгъэгъухэу дэжъы- ер кызыщагъэкIыхэрэм къа- щытщыфэгъэх.

Дэжъыер къэгъэкIыгъуаеп, ищыкIагъэр ебгъэгъотмэ. Апэрэ илъэсищым ащ псыкIэ уегугъун фае, чыгоу зыхэсыр бгъэгъу- шы хъушIтэп. Кыныгъэр псым икIэгъэхъон, ар псыхъожъыу хатэм пэгъунэгъум къитщы- щыгъ. Псыр шъондырхэмкIэ къатцэзэ акIэдгъэгъуагъ.

Чыгым бэу ыкIи дэгъоу дэжъые кыпыкIэщтмэ зэлъы- тыгъэр ыныбжырэ узэрэдэ- лажъэрэмрэ. ИщыкIагъэр зэкIэ епшIылэмэ, псым шымыкIэмэ, купкIыр кышъом имысысыхъу, изэу илъэу мэхъу. Дэжъыер нахъ ин къэс нахъ нэцIабг, нахъ лъапI.

— Сыдигъуи дэжъыемрэ дэжъомрэ цыфхэм бэ- дээрхэм ащыщыфэ, о къэгъэкIырэр сыдзу- щтэу IубгъэкIыщтэ?

— КIэклэу къэплон хъумэ, дэжъыер тыхэгъэу дэгъоу цы- локIы, шхынхэм зэралыхъэрэм фэшхъафэу, косметикэми ща- гъэфедэ. Арышъ, Iэклиб хэгъэ- гухэм япцэнэу ищыкIагъэп. ЩафакIохэр бэ мэхъух, дэжъы- ер къэзыгъэкIырэр макIэ. Джа- ры ащ ицэн къын зыкIыпы- мылгыр.

— Чыг цыкIоу жъугъэгъэгъэгъагъэ пэпчъ сомишъэ заулэкIэ къышъушъыфэгъ, нэмыкI IофшIэнхэри шъогъэ- цакIэх. Узфегъэгъэ Iоф- тхъабзэм ахъишхо ищыкIагъ. АщкIэ кып- къотыр, зышIуагъэ кы- озыгъэкIырэр хэтэ?

— ЗэкIэми апэу хабзэр ары. Ныбджэгъухэр, нэлуасэхэр, бла- гъэхэр кыздэлэпылэх. Мылкъоу чыгум хатлхъэрэм щыщ кыт- фегъэгъэгъы. Джащ фэд, сыдрэ Iофэу епхыжъэрэм, тхылъуэ пыплъхъан фаер бэ. Адыгэ Республикэм мэкъу-мэщымкIэ и Министерствэ, мэкъу-мэщым- кIэ районым и ГъэорышIапIэ, Мыекъопэ районым иадмини- страция илофшIэхэр кытфэ- сакъых, псынIэу ищыкIэгъэ тхылъхэр кытатых.

Сурэтхэр: «Адыгэ макъэм» ихъарзынэщ

— Дэжъые бэгъуагъэм илэхъан кызысы- щтыр сыдигъуа?

— Чыгхэр зыдгъэгъэгъагъэ- хэр илъэси 7 — 10 зыхъухэкIэ ары.

— Iофэу епхыжъагъэм- кIэ узэупчIыжъын горэхэр щылэха?

— Ахэр макIэ зэрэхъухэрэр. Теориер Интернетым кыбгъо- тэщт, практикер макIэ-макIэу кыпылэклэхэ. Тыркуем исэу дэжъые къэзыгъэкIырэ адыгэ кIалэ сыдэгущыIэ. Ащ кыгъэ- кIырэри дэжъые лъэпкъуэ «Чер- кесскэр» ары. Ащ кызырэс- филотагъэмкIэ, я 19-рэ лIэшIэ- гъум адыгэхэр Тыркуем икIы- жыхъэ зэхъум, дэжъые чыг цыкIухэр зыдизыщыжыгъагъэ- хэр ахэтыгъэх. Ахэм атекIыгъэ дэжъые хатэх хэхэс адыгэхэм джырэ нэс къагъэкIыхэрэр.

ООО-у «Орехпром Агро» зыфилорэм ипащэу Хъащыр Аслъан зыфэгъэгъагъу мэхъу, сеупчIыжы

— IофшIэнхэр зыгъэ- цэкIэн цыфхэр щылэха, яшIуагъэ къэкIуа?

— Чыгуми, чыгхэми, къэб- зэныгъэми альпылэхэрэр ахэр ары.

— Сыдзушъуэу гу теишIыхъагъа Адыгеим

ибрендхэм зыкIахэмыуцощтыр? Ар тэтый, тэтыеу ыкIи тыккы- рашIэжъу тапэкли терэл.

— Кыбдесэгъащтэ, Ар- сен. Гъогоу дэжъые мээ- хэм якIуалIэрэм изытет зэрэдэм тыщыбгъэгъо- загъ. Къэралыгъо про- граммэхэм ащыщхэр жъугъэгъэгъэгъэхэ, ащ урыкIошъунэу шIыгъэн амал щылэба?

— Ар кыбдэхъумэ дэгъу, ау чыгхэм лэжыгъэ къаты охъу- фэкIэ сэ сфэлэкIырэри сшIэнэу сыфай. Дэжъыехэм анэс кIорэ гъогур километр 4 фэдиз мэ- хъу. Зимылъу щыщ Iофым кыхэзылхъан зылэкIышIтхэм сапыхъушIт.

— О уиамалкIэ ар кыб- дэхъунэу угу кыуеIуа?

— Ар сэри сипшъэрылхэу сэлъытэ. Дэжъые хатэм щыхъу- рэ-щышIэрэр пшIэным пае ащ укIо зэпытын фае.

— Уфаеу, кыздэгъэгъуу пшIоигъоу Iофыр епхыжъагъ. Гъогоу уз- техъагъэр Тхъэм псынIэ кыпфешI.

— Опсэу.

Дэгущылагъэр
ШЪАУКЪО Аслъангуащ.

Адыгабзэм илофыгъохэр: хьаклэщым игушылэуж...

Адыгабзэм икьэухумэн ыкли ихэгъэхон афэгъэхыгъэ хьаклэщэу общественнэ зэхыхъу «Адыгэ Хасэмрэ» гъзетэу «Адыгэ макэмрэ» зэхашэгъагъэм хэлэжъагъ шлэныгъэлэжъу, клэлэгъаджэу Хьаклэмыз Мирэ. Ащ гупшысэу ригъэшлыгъэхэр кызылотыкырэ тхыгъу кытфигъэхыгъэр кыхэтэуты.

Адыгабзэм изэгъэшлэн илофыгъо мыпсынклэхэм афэгъэхыгъэу зэлуклэ бэмышлэу Мыекьуапэ шылагъ. Зэлуклэм хэлэжъагъэх Адыгэ Хасэр, гуманитар ушэтынхэмклэ Адыгэ республикэ институтыр, «Адыгэ макэр», адыгабзэм иегъэджаклэхэр — адыгабзэм изытет зышлэлофхэр. Сэри а адыгабзэм изытет зышлэлофхэм сачыщэу сахэфагъэу хъу-гъэ. Сигупшысэ горэхэу сызгъэгумэ-кыхэрэр къэсломны сышыгъыгъэ, ау кыыздэхъугъэп, сыда плэмэ гушылэ зилэу къеклоплагъэр бэ дэдагъ, анахъу клэлэгъаджэхэу гурыт еджэплэ пчъагъэу республикэм итхэм ащылажэхэрэм ягумэкл-гупшысэхэу кырахылапгъэхэр зэпыу зимылэ гухэкл мэкьамэу шъхьащытыгъ зэлуклэм.

Адыгэ гушылэжъым «Уимык-уимыс, уисэуи сыкымыгъэхъаж» зерилоу, адыгабзэм иегъэджаклэхэм ашлэщтыр амышлэу мы лэф зэшлохыгуаеи кылынагъэх. Сыд мыхъурэр плэмэ, зэклэми ар зэхыхыгъ, ашлэ шъхъаеи, гурылогъуаер — адыгабзэм изэгъэшлэн фэгъэхыгъэ уахъэр мэклэ дэдэу зэрэхъугъэм кыхэхэлыклэ (сыхъати 3: бзэр — 1,5; литературэр — 1,5) икьэу шлэныгъэ зэрэптышъуштыр ары. Клэлэгъаджэхэм ягумэкл гурылогъуаеп, ау гурылогъуаер мы лэфым фэгъэзгъэ къэралыгъо лэфышлэхэм илэс пчъагъэ хъугъэу хэклэплэ кызыкламыгъотышъурэр ары.

Шыпкэ, къэгъушылапгъэхэм инэу гумэ-кыхэу кыхагъэщыгъ адыгабзэр респу-

ликэм икьэу зэрэщымылажъэрэр, са-быйхэм урысыбзэклэ гушылэныр нахь кыызэрэштэрэр, ты-ныхэм, унагъом лажъэу ялэр... Ары, адыгабзэр ашлэло-дыным ишынагъо атет. Ау адыгэмэ язакъоп зиньдэльфыбзэ ыгъэгумэклыхэрэр — гумэклыгъом зэлыштагъэх дунаим тет лэпкэ маклэхэр. Дунэе «глобализация» зыфалорэм зэлыштэнхэу кырахыжъагъ гупшысэ шынагъохэр, ау ахэр мэклуасэх. Гъэсагъэмэ ашлэ-шлэгъонэу кыызэралорэмклэ, лэпкэ ма-клэхэм ялэпкэ напэ «национальная идентичность» зыфалорэр (бзэр апэ итэу) къагъэнэжыным фэбанэхэу, нахь лы-плэхэу мы лэпхъаным хъугъэ. Амалхэ-ри къагъоты. Амалынчъэхэу къанэхэрэр адыгэхэр ары. Адыгэмэ зафэдгъазэмэ, адрэмэ зэрэтеклэхэрэр хэгъэгу пчъагъэмэ арытэкъуагъэу ащыпсэхуэ зэрэхъугъэхэр ары. Анахыбэу Тыркуем исых, ащ кы-нэуж Сирием, Иорданием арысых, хэгъэгу 50-мэ ащэпсэх. Мыхэмэ яныдэ-лфыбзэклэ тхэклэ-еджаклэ ялэныр янасып кыуыбытыгъэп. Урысые хэгъэгум ицлыф — адыгэхэр ары къэралыгъо шапхъэм тетэу яныдэльфыбзэ зэрагъэшлэнымклэ амал зилэхэр. Ыкли, джырэ уахътэм кыызэри-гъэлэгъуагъэмклэ, лэпкхэр кыызэтенэ-жыныхэмклэ нидэльфыбзэхэм мэхъанэ-шхо ял. Тихэгъэгу лэпкыбэу исхэм яфитыныгъэхэр къэзыухъумэрэ хэбзэгъ-уцугъэхэр илэх. Ахэм зэу апэ итыр бзэ-хэм якъэухъумэн. Упчлэ къэуцу: тэрзэу тэгъэфедэхэа тифитыныгъэхэр? Хэгъэгу хэбзэхэхэхэм ялофхэр агъэцаклэхэа? Лэпкыи ицлыф хэхыгъэхэр ахэм альэп-лэхэа? Зэклэмэ анахь псынклэр, — «Шъхъадж зыфырикьурэм ерэу» зэралоу, клэлэгъаджэхэм уателунклэныр, «щы-мылэ-имыкьурэ сыхъат закъомклэ шлэны-гъэ яшлэу» плоныр ары. Ар шуагъэ къэ-зымытырэ еклопаклэ. Адыгэ чылэхэр нэкли зэрэхъурэмэи зыгорэ лыплэн фаеба? Адыгэ чылэм дэт клэлэцлыкы ыгъыплэм урысыбзэклэ шыгушылэнхэу унашъоу хъугъэм сыд лэпсэу илэр? Адыгэ къэ-ралыгъо университетым адыгэ культу-рэмрэ филологиемрэклэ ифакультет адыгэхэр къэмыкложхэу зыклэхъугъэм

ушъхъагъоу илэм егупшысэгъэн фаеба? Упчлэ мыухыжъмэ лэпкыр аухы...

Бзэ лэфыр арымэ, зэклэри хэгъушылэн, зэклэми яшлэшхэр пчэгум къаралхъан фитхэу ащэху. Зэгорэм, адыгэ бзэшлэ-ныгъэлэжъ еджагъэхэр зыщэмылэм, дунэе гъэсэгъэ инхэм яуалэщтыгъэх ыкли къадэлэщтыгъэх (Акад. И. А. Гюль-денштедт, акад. А.М. Шегрен, Л. Люлье, Г. Ф. Турчаниновыр, Ф. Шармуа, Л.Г. Лопатинскэр...). Илэси 100-м нэсы-гъ адыгабзэм ибзэхабзэхэр агъэуэфы, элфыбэр зызэхэгъуцуагъэр... Джырэ лэпхъаным адыгабзэм дэлэжъагъэхэу гъэсэгъэ инхэр шылэх ыкли ахэм зэу ащыщ адыгэ бзылфыгъэ профессор инэу Клэрацэ Зейнаб. Кызыхъугъэр илэсишъэ зэрэхъурэр бэмышлэу хэдгъэ-унэфыкыгъ. Итхылэу «Избранные труды и статьи» зыфэдгъэзэн. Статъяу «Нидэльфыбзэр — лэпкыи итыгъ» зыфилорэм щетхы: «Гъэсагъэхэм кы-ызэралорэмклэ ыкли шылэныгъэм кыызэри-гъэлэгъорэмклэ, лэпкыи ишыгъын зэблихъоу мэху, идин зэблихъун ылэ-кышт, ихэку ыхъожъэу нэмыкл чыплэ кощэуи кыхэхэлы, ау ыбзэ кыуухъумэмэ, иорэдшылохэр шымыгушлэмэ, лэпкыр кыызэтенэжыи. Ау уфэмысакъмэ, умы-гъашомэ, бзэр гъэретынчъэ мэху, зэшлоклэу илэми кышцэклэ. Зэреджэхэрэ тхылэ закъоклэ ащ ищылэныгъэ къэухъ-мэгъуай. Бзэр игъэклотыгъэу рыгупшы-сэу, рылажъэу, ымыгъэфедэмэ, лэпкыр шылэжъэп. Бзэм ищылэныгъэ лэпкыи ицлыфхэм ягражданскэ лэпкэ лэфыгъ-хэм ахэр зэрафэгумэклэхэрэми япхыгъ...». Джащ фэдэу бзэшлэныгъэлэжъым игупшысабэ джырэ лэпхъаным иупчлэ-бэмэ яджэуапэу мэху. Тштэн, гушылэм пае, лэпкэ факультетым ехылапгъэу (джы Адыгэ филологиемрэ культурэмрэ яфакультет — Хь.М.) гухэкл шытыклэу илэр кыызэхэлыгъэр: мы факультетым изэхэтыклэ хъуштым егупшысэ зэхуи бэ кыдылтытэгъагъэр шлэныгъэлэжъым, цлэу илагъэм — «Факультет националь-ной школы» — бэ кыыргъэуытыгъа-гъэр; анахь мэхъанэ зилэу лэпкэ фа-культетым изэхэцэнклэ ылэтытэщтыгъэхэр

клэлэцлыкы ыгъыплэхэм ащылэжъэштхэм яегъэджэн («дошкольнэ отделениер»), клэлэгъаджэхэу агурэ классхэм лэф ащызышлэштхэр «начальнэ отделением» щегъэджэгъэнхэр, клэлэгъаджэхэу апшъэрэ классхэм ащылэжъэштхэмрэ журналистхэмрэ ягъэхъазэрын. (Кера-шева З.И. Избранные труды и статьи, т. П, Майкоп, 1995, с. 659-660).

Сыд хъугъэр? Джырэ зэманым си-стемэ зэгъэклугъэу шытыгъэр шылэжъэп: «дошкольнэ отделениер», «начальнэ отделениер», «журналистикэр», з/о-р пызыгъэх. Бзыоу зытамэхэр паупкыгъэр зэрэмыбыбыжышъурэм фэдэ хъугъэ лэпкэ факультетри. Арапыбзэри зэго-рэм хэтыгъ, тыркубзэри рагъэжъагъ, ау ахэр нахь агъэптытэнхэм ычылэпклэ — лухыгъэх... джы къэлэгъуагъ зэрарэу зэтхыжыгъэхэм яинагъэ.

Непэ адыгэ диаспорэр адыгэ бзэшлэ-ныгъэ-еджэным зэрэхэпшэн фаер нафэ хъугъэ. Тишыпкыуу ныбжыкклэмэ язэ-пышлэныгъэ тыдэлэжъэнэу уахътэр къэ-сыгъ. Сыда плэмэ илэсишлэм Тырку-ем и Дюэджэ университет лэфэу шыт-шлагъэм кыгъэлэгъуагъ — хэкурыс адыгэхэмрэ хэхэс адыгэхэмрэ зэдэлэжъ-хэзэ, зэгъусэхэу абзэ кыызэдамылэтыжъ-мэ, шъхъадж зыдэщысым шысэу, къэ-зыуцухъэрэ бзэхомэ ахэклоклэжыштых. Интернетым изэман бгъэфедэу, амал зэрилэклэ узэрэлэгъоу, узэнэсызэ ныб-жыкклэхэр зэхашцэхэу, зэрэбгъашлэхэу, лэпкэ зэхашлэр къэбгъэушчыжъмэ, бзэ-ми изэгъэшлэн-игъэпсэун амалхэр кызы-гъотышт ныбжыкклэхэри тилэ хъуных. Мышклэ апэрэ пшэдэклыхъыр зытефэ-щтыр хэкурысхэр ары: гъэсагъэхэу адыгэ бзэшлэныгъэзэхэхэу шылэхэм ар афызэшлокышт.

Джащ фэдэу зэлуклэу шылапгъэм си-гупшысэхэу кышысымылошъугъэхэр кыжъунэгъэсы сшлогъуагъ, гъэзетеджэ лэплэхэр. Зэманэу клорэм кыгъэуцугъэ лэфыгъом — адыгабзэм икьэгъэнэн — тызэкъоуцоным тыкыфэзылэтын МАРДЖ макъэу адыгэхэр къэзылэтыщыгъэр, Тхъэм ыломэ, зэхэтхын.

**Дюэджэ университетым
ипрофессорэу ХьАКЛЭМЫЗ Мир.**

Лэныкыуаклэ кыызэлэуахы

Мыекьопэ къэралыгъо технологическэ университетым мы мафэхэм гъэсэныгъэ медицинэ кластерэу «ПрофиМед» зы-филорэр кышыцэлэуахыгъ.

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэ-нымклэ иминистрэ Мэрэтыкьо Рустемрэ Мыекьопэ къэралыгъо технологическэ университетым иректорэу Къуиуж Сайдэрэ мы лэныкыомклэ зэрэздэлэжъэ-штхэр кызыушыхъатырэ тхылъым зэдыклэхагъэх.

Лэфтхъабзэм хэлэжъагъэх АР-м гъэсэныгъэмрэ шлэныгъэмрэклэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу Пэрэ-ныкьо Сусаннэ, Мыекьопэ медицинэ колледжым ипащэу Алексей Самокритовыр, Мыекьопэ къэралы-гъо технологическэ университетым егъэджэн лэфы-мклэ ипроректорэу Людмила Задорожная, ме-дицинэ институтым ипащэу Нэмытлэкьо Хъазрэт, мы апшъэрэ еджаплэм иполитехническэ колледж идиректорэу Хъутыжъ Заурбэч, деканхэу Артур

Арутюновыр, Шэуджэн Вячеслав, Бислэангъур Заремэ, нэмыкхэри.

Мыекьопэ къэралыгъо технологическэ университетым зэнэкъокъум теклоныгъэ кыызэрэщыдихыгъэм бэдзэ-гъум иапэрэ мафэхэм къэнэфагъ. Грантэу кыфагъэ-шъошагъэм ишлуагъэклэ 2024-рэ илэсым гурыт сэнэхъат зышарагъэгъотырэ гъэсэныгъэ учреджениехэм лэпылэгъу афэхъуштых. Федеральнэ проектэу «Профессионалитет» зыфилорэм ар кыдыхэллытагъ.

Грантым ишлуагъэклэ гъэсэныгъэ кластерэу «Про-фиМед» зыфилорэр зэхашцэт. АР-м гъэсэныгъэмрэ шлэныгъэмрэклэ и Министерствэ ар игукъэкл. Мыекьопэ къэралыгъо технологическэ университетым субси-диеу сомэ миллион 60,5-рэ кыфагъэшъошагъ.

АР-м гъэсэныгъэмрэ шлэныгъэмрэклэ и Министе-рствэ, псауныгъэр къэухъумэгъэнымклэ Министерствэр, гъэсэныгъэ организации 3 ыкли псауныгъэр къэухъу-мэгъэнымклэ организации 12 кластерым хэхъащтых. «Врачхэм я Хас» зыфилорэм иллыкхэхэм ыкли сымэ-

джэщхэм ялофышлэхэм, нэмыкл специалистхэм егъэ-джэнхэр зэхашцэщтых.

«ПрофиМед» зыфилорэм кыдыхэллытагъэу шло-пырым имедицинэ организациехэм ялофышлэхэм яшлэныгъэхэм ахагъэхъошт, нэмыкл лэныкыохэм афырагъэджэщтых, гурыт сэнэхъат зэзыгъэгъотыгъэ-хэм ушэтынхэр афызэхашцэщтых, гъэсэныгъэ орга-низациехэм методическэ лэпылэгъу арагъэклышт. Грантым ишлуагъэклэ аужырэ шапхъэхэм адиштэрэ лэмэ-псымэ зэфэшъхъафхэр ащэфыштых ыкли гурыт сэнэхъат гъэсэныгъэ зышарагъэгъотырэ еджэплэ класси 7-р: «Акушерское дело», «Лечебное дело», «Фармация», «Лабораторная диагностика», «Се-стринское дело» зыфилорэ лэныкыохэмклэ зэтыра-гъэпсыхъащтых.

Илэсищым кыкылоцл программэм нэбгырэ мини-щым еху хагъэлэжъэнэу агъэнафэ. Ащ ишлуагъэклэ студентхэм лэныкыо зэфэшъхъафхэмклэ шлэныгъэ куухэр зэрагъэгъотышт, аужырэ технологиехэм адиштэрэ лэмэ-псымаклэхэм ягъэфедэн алэклэхъащт.

Мыекьопэ къэралыгъо технологическэ университетым ипресс-кыулыкыу

Гъашлэр ыкIи цыфыр

ШIэныгъабэклIэ кыыютэрэ ЮфшIэгъэшху

Ошьогу шхуантIэм фэдэ кышъо зилэ тхылышхом апэрэмклэ энциклопедииер гум кьегэклэ. Ау ар зэхылагъэр зы нэбгыр, зэкIэ ищылэныгъэ цыф гъашлэ пэпчэ нахышлэ шыгъэным мыпшыжьэу дэлэжьэрэ цыф гъэсэгъэшхоу врачэу, медицинэ шIэныгъэхэмклэ докторэу Дaut Юр Юныс ыкIор ары.

шхор мыщ фэдэу зэхэт: авторитетум уафэзыгъэнэлосэрэ тхыгъэ клэклэр, ащ кыкIэлъэкIох шхъэхэу Дaut Юрэ икIэлэцIыкIугъо, медицинэ зэрэфэклагъэр, иунэгъо шылакIэ кыызщылотагъэхэр (шхъищыр Т. Къатым ытхыгъ). Я 4 — 7-рэ шхъэхэр ежэ Юрэ исэнэхъат зэрилэжьырэ, мэхъанэ зилэ медицинэ кьэбархэр

ыкIи Ю. Дautэм илофшIакIэ, ишIэныгъэ-амал зынэсэу, уасэу фашырэр, илээпIэ-лэжьапIэ шлуагъэу кытырэр, цыфхэм гушыIэ фабэу кыфагазэхэр кыызщытыгъэх. IэзэпIэм игъэпсыкIэ ыкIи илофшIэнкIэ анахэ зыфэгъэзагъэр, «Псауныгъэм и Гупчэ» и Программэ кыыщытыгъэх.

Я III-рэ Iахэ инэу анахэ узIэпызыщэу сIлошIырэр сурэттехыгъи 100 фэдиз хъоу кыдэхъагъэхэр ары. Т. Къатымрэ Ю. Дautэмрэ квалотэгъэ цыIэныгъэ тхыдэм а зэкIэ шхъателулэжь фэху, нэрылэгъу кыпфашы.

Хэти ешIэ хэшыпыкIыгъэ тхыгъэ купэу «ЗельашIэрэ цыф шIагъохэм ящылэныгъэ» зыфилорэм осэшлэу зэрилэр. Ащ фэдэ произведение пэпчэ узы-

плой, узэгъэпIыжьэу щыт. Ахэр квалуатэрэмкIи, гупшысэу ахэлпымкIи, ятеплэ-гъэпсыкIэклэ нэмыкI тхыгъэхэм атекIых, осэшлэу зыфашырэх. Цыфыр нэмыкI псэ зыпыт пстэумэ зэретекIырэр иакъыл-лушыгъ, иемызэщыжь илофшIакI ыкIи ышхъэ закъоу цымытэу, ежэ фэдабэм, лэпкым, лакъом, кьуаджэм, хэкум, Хэгъэгум — хэтрэ цыф лэпкэ паекIи шлур зэрилэжьэу, зэрипхырэр ары. Ащ фэдэ насып, акъыл, амал Тхъэм кыфигъэшъошагъ Дautэ Юрэ. Зынахэ лэплэ хэтрэ цыфкIи щымылэ псауныгъэм Дautэ Юрэ иухуэмкIо ин, цыфым идунэе гъашлэ гупсэф-тынчыныгъэ шыгъэным дэлажьэ, физэшIокIы, кыдэхуэрэри еоллэрэ цыфыбэм ярэзэныгъэ гушыIэхэм кьаушыхъаты.

Тхылымы кыыфэгъэ-зэжымэ, адыгэ пшысэ Iэшлум фэдэу Юрэ исабыигъо-кIэлэ-цыкIугъо зыфэдагъэр, янэ, янэжэ, ятэклэ ятэжэу Сахыд, кьош-шыпхуэр, зыщеплугъэу, зыщеджагъэу икьуаджэу Гъобэкьуае, кьоджэдэс нахыжь хъупхъэхэр, Iушхэр зэкIэ Юрэ иплун-лэ-

жыин дахэу зэрэхэлэжьагъэхэр, Iофыр зэхэдэ имылэу зэриклэсагъэр, шIэныгъэ-Iэзэным зэрэфэклагъэр кIэзыгъэнчъэу Къат Теуцожэ дэгъоу кырилотыкIыгъ. КызырэкIуагъэп Юрэ кыызэхэхухъэгъэ уахътэр. Фашист-техахIохэр тикъэралыгъо ошIэ-дэмышIэу кытебэнагъэхэу, хъазабышхом цыфхэр хэтыгъэх. Сабыим ятэу Юныс фронтым апэ Iухъагъэм ащыщыгъ, исабий быдзашэ ашти (мэзищ нахыбэ ыныбжыгъэп). Ростов-на-Дону мэшIоку Iукиплэу тидзэхэр зэрыс мэшIокур зыблэкIыщтым Юрэ янэу Сарэ ыкIи Юрэ игупсэхэр кIохы, зэрэлэгъугъагъэх, ар аужырэ лъэгъугъоми хэти ышIагъэп, тыр заом хэклодагъ. Ау кьорэлф цыкIур кохъаблэхэм зыкIи ашыгушпагъэп, кылыыкIуагъэх ыкIи ежэ Юри ренэу кIощтыгъэ зыщыщ Кохъаблэ, итэжэ гупсэу Сахыдэ дэжэ. КIэлэцыкIлум ищылэныгъэ гъашIэм ыгошыгъагъ: Гъобэкьуае ыкIи Кохъаблэ зэфэдэу икIасэхэу, илэплэхэу Юрэ кьэтэджыгъ.

Къат Теуцожэ тхылым ызыныкьоу ытхыгъэм Юрэ янэжэу Шыпхуыклас, янэу Уджыху Сарэ, егъашIэм Гъобэкьое медицинэ амбулаториер зэрипэцагъэр, шлу ышIэу, исэнэхъат икIасэу, ыкIо цыкIуи ным кIырыплъызе, медицинэр ыгу щыщ зэрэхуыгъэр, мы сэнэхъатым ар зэрэфэклагъэр, лъэныкьуабэклэ шылэныгъэр кызыретагъэр — кIалэм кIэлэгъэгъэ дэгъухэр, кьоджэдэс Iуш дэгъубэр, ныжэ-тыжэхэм ягушыIэ пкыырыхъэу, фэныкьогъэнчъэу кызырэтэдджыгъэр ежыри гулытэшхо илэу, дэгъу дэдэу тыди зэрэщеджагъэр, ишIэныгъэ кыгъэшпыпкэжьэу

исэнэхъат зэрэрылажьэрэр кыыщылотагъ. Ащ фэдэ IээкIэ гъэшIэгъоным ишъэфхэр ежэ Дautэ Юрэ тхылым кызырэтэщырилотыкIыхэрэм уагъэразэ.

Зы тхыгъэ тхъапэм зэкIэ игъэфэгъуай. Ау Т. Къатым шлуагъэу фэплэгъун плэекIыщтыр макIэп, Дautэ Юрэ янэ хъугъэ Сарет ипшъэшъэ шыкIагъи, илофшIагъи, медицинэ IофышIэ закъоу кьуаджэм зэрилагъэри, гукIочIэ ин зэрэхэлъыгъэри, ищыкIагъэмэ, чылэр ыгъэдэлон ыльэкIэу, кьоджэдэс Iы Iушхэм ащыщхэр Сарет сьидигъуи Iэпылэгъоу зэрилагъэхэр, ахэм ащыщ Былымгъотыкьо Хъасанэу кьоджэ амбулаториер завхозэу илагъэр, нэмыкI лъэныкьохэри узылэпашъэ кытхыгъэх. Сарет ежэ Гъобэкьуае щыщыгъэми, инасып кычIэклэ, Кохъаблэ щыщ Дautэ Юныс (ар ежэ Сарет ыш иныбджэгъугъ) псэогъу фэхуыгъ, ау зэожэ мыгъом зэпчыгъ янасып. Тхылым иапэрэ шхъищ зэфэдэклэ кьуаджэу Гъобэкьуае щылаклэу дэлыгъэр а охътэ хылыгъэм зэфэгумэклэ-зэрэлъыгъэ иным мэхъанэшхо зэрилагъэр IупкIэу авторым кыыщырилотыкIыгъ.

Тхылым ия II-рэ Iахэ Дautэ Юрэ имединэ гъогушхо зэрэпхырыщыгъэр кыыщылотагъ. Юрэ «еджагъ ыкIи епшъэжыгъ» зыфалохэрэм ащыщ. Ищылэныгъэ дахэу Тхъэм кызыригъэзэфэгъ. Пшъашъэу ыгу рихыгъэр, ПэнэжыкьуаекIэ Милинэхэм япхъоу Сарет Щэбанэ ыпхуэр лэпкэ музыкальнэ искусствэм щызэлъашIэ. Юрэ Саретрэ япшъэшъэ нахыжьэу Ритэ консерваториер кыуухыгъ, Уракъ Тэмэрэ ятэ исэнэхъат кыыхыгъ — медицинэ шIэныгъэхэмкIэ доктор, профессор, япхъорэлфхэу, врачэу Р.А. Тхъаклушынэм ыкIи И. А. Тхъаклушынэм клиникэм Iоф шашIэ. Ритэ финансэкономическэ институтыр кыуухыгъ, ятэ илофшIаплэу «Псауныгъэм и Гупчэ» ифинансовэ директор.

«Вселенная. Человек. Любовь» зыфилорэ тхылыр ышхъэ кыгъэшпыпкэжьэу тхыгъэ—гупшысэшхоклэ ушъагъэ, шIэныгъабэклэ кыыютэрэ IофшIэгъэшху. Тхылым иавторхэу Т. Къатымрэ Ю. Дautэмрэ ятхылыкIэклэ тафэгушIо, уасэ зилэ тхылым «Гъогу маф!» фэтэлэ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Сурэтхэр тхылым кыдэхыгъэх.

Псауныгъэм иухуэмэн пшъэрпылышхор ильэс пшы пчъагъэ хъугъэу щытху хэлэу зэшлуехы, чэши мафи шлур зылэжьырэ врачым иамал, илэпэлэсэныгъэ зэлыгъэшIэгъэныр, о пшхъэ закъоу цымытэу, цыфыбэм псауныгъэ зэтет зэриIэщтым удэлэжьэныр мыпсынклэми, ар Дautэ Юрэ научнэ лъэпсэ-лэу-бытыплэ гъэнэфагъэ илэу кызырэдэхуэрэр тхылым кыыщылотагъ. Зисэнэхъат хэшIыкIышхо фызилэ Юрэ уз зэфэшъафыбэм узэриIэзэщтыр ышIэу ыкIи шIэныгъэшхоу илэр шлуагъэ кытэу ыгъэфедэжын зэрилэклэрэр «Вселенная. Человек. Любовь» зыфилорэ тхылыкIэм кыыщылотыкIыгъ. ЦIэ шхъалэм ычIэгъ «Династия врачей, творящих добро» кIэтхагъ. Зы Iлакьо щыщ врачхэу шлур зылэжьхэрэр пшIэмэ пшIоигъоу тхылыр кыызэгоохы. Ащ иавторых Теуцожэ районым ицIыф гъэшлуагъэу, Урысыем инароднэ сурэтышIэу, Адыгэ Республикэм искусствэм ыльэныкьокIэ и Къэралыгъо шлухъафтын илауреатэу, медалэу Адыгеим и Щытхуэзехэ кыызфагъэшъошагъэу Къат Теуцожэ тхылыр зыфэгъэхыгъэ Дautэ Юрэ Юныс ыкIомрэ. Юрэ Теуцожэ районым ыкIи кьуаджэу Гъобэкьуае яцIыф гъэшлуагъэ, Саратовскэ медицинскэ институтыр 1970-рэ ильэсым кыуухыгъ, медицинэ шIэныгъэхэмкIэ доктор, профессор; США-м стажировкэр щихыгъ, исэнэхъаткIэ IэнэтIэ инхэр зэрихъагъ, 1983-рэ ильэсым кыыщылотагъэу 000-у «Псауныгъэм и Гупчэ» зыфилорэм илэшхъэтет, кIоцI узэхэмкIэ кафедрэм ипрофессор, естественнэ шIэныгъэхэмкIэ Европейскэ академием ыкIи УФ-м медикэ-техническэ шIэныгъэхэмкIэ и Академие ахэт. Iоу гошыгъэу мы тхылыр авторхэм атыгъ. Нэклубгъо 550-рэ хуэрэ тхылы-

Самбо

Тиспортсменхэм я медальхэм тагъэгушлуагъ

СамбэмкIэ я VII-рэ Урысые зэнэкьокъу Нижегородскэ хэкум икIалэу Кстово щыкIуагъ.

СССР-м изаслуженнэ тренерэу М. Бурдиковым ишлэжь фэгъэхьыгъэ Iофтхьабзэм хуль-

фыгъэхэр ыкIи бзылфыгъэхэр хэлэжьагъэх. Урысыем ишюльыр зэфэшхьафхэм, Казахстан ыкIи

Къыблэ Кореем къарыкIыгъэ самбист 250-м ехъумэ алырэгъум зыцаушэтыгъ.

Адыгеим иллыкIохэм зэнэкьокъум гъэхъэгъшлухэр щашыгъэх, хагъэунэфыкIырэ чыплэхэр къыдахыгъэх. Хьакъуй Амир теклоныгъэр къыдихыгъ, Гьомлэшк Анзор ятIонэрэ хъугъэ, Бэгъ Тимур яцэнэрэ чыплэр къыфагъэшшоагъ. Тиспортсменхэр зыгасэхэрэр Делэкьо Адамрэ Гьомлэшк Алырэ.

Футбол

ЕшIэгъухэр гъэшIэгъоныщтых

Мы зыгъэпсэфыгъо мафэхэм футболымкIэ ешIэгъу гъэшIэгъонхэр Адыгеим щыкIоштых.

Адыгеим и Лышхьэ ишлухьафтын зэрыл первенствэмрэ чемпионатымрэ къадыхэлъытэгъэ зэлукIэгъухэм яплъынхэу футболыр зыгу риххьхэрэр рагъэблагъэх.

Адыгеим и Лышхьэ ишлухьафтын зэрыл зэнэкьокъум къыдыхэлъытагъэу ешIэгъуи 9 щыIэшт, ныбжьыкIэхэр ыкIи зыныбжьыкIэгъэхэр зыхэт командэхэр зэлукIэщтых. ЕшIэгъухэр непэ Мыекъуапэ, Адыгэкъалэ ыкIи псэупIэу Красногвардейскэм, неущ станицэу Джаджэм ыкIи къуаджэу Кошхьаблэ ащыкIоштых. НыбжьыкIэхэм язэлукIэгъухэр мафэм сыхьатыр 4-м, нахьыжхэм сыхьатыр 17.30-м рагъэжьэщтых.

Шышхьэлум и 5-м зэлукIэщтыхэр:

— **ныбжьыкIэхэр:** «Адыгэкъал» — «Нарт», «Кавказ» — «Тэхьутэмыкьюай»;

— **нахьыжхэр:** «Мыекъуапэ» — «АГУ», «Адыгэкъал» — «Нарт», «Кавказ» — «Тэхьутэмыкьюай».

Шышхьэлум и 6-м:

— **ныбжьыкIэхэр:** «Сириус» — «Урожай», «Кошхьабл» — «Чэчэнай»;

— **нахьыжхэр:** «Сириус» — «Урожай», «Кошхьабл» — «Чэчэнай».

Адыгеим ипервенствэ хэлэжьхэрэ командэхэр зыдэщыт чыплэхэр ыкIи рагъэкъугъэ очко пчъагъэр:

1. «Мыекъуапэ» — 6, 2. «Сириус» — 6, 3. «Тэхьутэмыкьюай» — 3, 4. «Асбир» — 0, 5. «Урожай» — 0, 6. «Нарт» — 0, 7. «Кавказ» — 0, 8. «Кошхьабл» — 0, 9. «Чэчэнай» — 0.

Адыгеим и чемпионат:

1. «Чэчэнай» — 3, 2. «Кошхьабл» — 3, 3. «Кавказ» — 3, 4. «АГУ» — 3, 5. «Тэхьутэмыкьюай» — 3, 6. «Сириус» — 3, 7. «Асбир» — 0, 8. «Урожай» — 0, 9. «Нарт» — 0, 10. «Мыекъуапэ» — 0.

Зэхъышагъэр ыкIи къыдзыгъэкIырэр:

АР-м лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр:
385000
къ. Мыекъуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщытэр:
385000,

къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм къаихьхэр А4-кIэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкIэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатыхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахъ цIыкIунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием экIегъэкIожьых.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыцаушыхьатыгъэр:
УФ-м хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыплэ гъэларышIанI, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр
4150
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1291

Хэутыным узчыкIэтхэнэу щыт уахьтэр
Сыхьатыр
18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахьтэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор
шхьаIэм
ипшъэрлыхэр
зыгъэацIэрэр
Тэу З. Дз.

ПшъэдэкIыжъ
зыхьырэ
секретарыр
ЖакIэмыкьо А. З.